

Mida peaks muutma, et koolis käimine oleks sinu jaoks nauditav kogemus?

Õppekorraldusega seotud – soovitakse rohkem praktilisi tegevusi ainetes (väga mitmeid kordi mainitud), kus on see võimalik. Hindamine peaks olema pigem toetav ja edasiviiv. Kogu tegevus, mis koolis toimub peaks oleme hästi selgelt eesmärgistatud ja seda eemärki ka analüüsitud, et see eesmärk oleks ka realselt oluline ja kasutatav õppijale (ühiselt eesmärkide seadmine). Kindlasti võiks õpetajad omavahel suhelda ja aineid lõimida, et tekiks üks ühtne tervik ning õppija oskaks saadud info vahel seoseid luua. Kindlasti õpetajate poolt hinnata laste loovust ja avastusi ja jagamisi. Tundide algus võiks olla hilisem. Vähem kodutöid – ainult lihtsad ja huvitavad. Tundide kestvus lühem. Õppetöö ja mahu muutmine. Rohkem mitteformaalseid tunde. Õpilastel soov valida ise osasid õppeaineid. Vähem kirjalikke ja rohkem suulisi ülesandeid. Töövarjutumise võimalusi rohkme. Vähem pähe tuupimist. Rohkem seotust päriseluga. Rohkem mitmekülgust, mõtestatust ning rohkem huvitavaid ja koostöised tegevusi. Õppekava tuleks muuta. Õppimine peaks muutuma kogemuslikuks, võimaldama loovuse arengut. Kool peaks muutuma õpetaja/õppejõu kesksuselt õppija ja tema teadmiste arendamise keskseks. Lõpetada õpikupõhine õpe, selle asemel kogemuspõhine õpe. Lõpetada hindamine, selle asemel individuaalne lähenemine. Rohkem pühendumist ühele tegevusele.

Huvitav võiks olla ja välja võiks saada puhata. Personaalsem lähenemine. Rohkem välitunde. Vähem infomüra ning rohkem olulisele keskendumist. Kool ning seal kasutatavad materjalid ei tohiks minna täielikule digitaalsusele. Võimalus palju erinevaid aineid õppida. Individuaalsed õppekavad vastavalt võimetele. Õpitakse kogedes ja kogudes. Palju tagasisidet.

Emotsionaalne keskkond - sõbralik, üksteist hinnatakse. Koht kuhu minnakse hea meelega (nii õpetajad kui õpilased). Suurem tähelepanu koolikiusamisele. Kohustuslikud koolivormid. Toetav keskkond. Meeldiva keskkonnaga. Energiat, enesekindlust andev ning isiksust arendav ja toetav.

Füüsiline keskkond - palju loomulikke valgust, vaiksemaid nurgakesi ja kohti, kus saab end mõnuga välja elada. Võimalus minna tundide vahel õue. Laudade läbimõeldud paigutus ning kas alati ongi just laudu vaja. Mitte väga lärmakas. Mugavad ja soojad klassid.

Õpetajatega seotud – õpetajad välja vahetama (liiga pikajaliselt samal kohal töötanud õpetajad, kes õpetavad tihti ühe pere mitut generatsiooni). Oluline on, et õpetaja oleks vaimselt terve ja ennast kehtestav. Vähem ebavõrdsust õpilaste ja õpetajate vahel. Õpetajate mõistlik, mõistev ja avatud suhtumine õpilastesse. Muutuma peaks õpetajate suhtumine. Vähem stressitekitamist läbi survestamise õpetajate poolt. Kompetentsed õpetajad, kes on võimelised töötama probleemsete õpilastega. Õpetajad peaksid olema suutlikud oma aine huvitavaks tegema. Sõbralikumad õpetajad. Õpetajate ettepanekuid võidaks rohkem koolis kuulda võtta.

Õppijaga seotud – rohkem õppijatega arvestamist. Vähem ebavõrdsust õpetajate ja õpilaste vahel. Igaühe potentsiaali mõistmine – milles see paikneb – ning selle mõistmine. Vähem ananüümsust – õpilane ei ole mööbel vaid loominguline eriline isik. Õppijaid peaks rohkem nägema kui päris inimesi ning nende väärtus ei tohiks seisneda hinnetes. Õpilased peaksid rohkem pingutama ning mitte spikerdama. Tähtsustatakse õpilase isiksuseomadusi ning antakse võimalus olla loov. Tähelepanu kõikidele õppuritele ning lähenemine neile kui indiviidile, mitte kui järgmisele klassile/grupile/kursusele, kellele peab aine edasi andma.

Mis tekitab/tekitas koolis käimise juures ebameeldivust?

Kolmekümne viiest vastajast leidis, et koolis käimise juures on kõige ebameeldivam see, et antakse liiga palju ja raskeid kodutöid. Varajane ärkamine ja tundide algus on samuti seitsmele vastajale peamiseks ebameeldivuseks koolis käimisel.

Üheksa vastanu arvates tekitab ebameeldivustunde koolis käimisel õppekava korraldus ja tundide seotus, toodi erinevaid näiteid. Näiteks: on tihti kehalise tunnid pärast söögivahetundi; liiga palju erinevaid aineid ühel päeval; liiga teoreetiline, mis on õppijate jaoks igav; palju lihtsalt pähe õppimist/tuupimist, mis läheb kohe meelest ära; palju kontrolltöid ja tunnikontrolle; üksluisus; õppijatel tunne, et nad on kasti surutud; vähene loovust ning töövihikute pidev täitmine, millel ei näha nii suur mõtet.

Viiel korral märgiti, et ebameeldivust ja peamiselt ka hirmu tekitavad klassikaaslased, koolikiusamine. Näiteks õpilane pidi vahetama kooli sest kool ei suutnud olukorda lahendada.

Kümnel korral nimetati koolis käimise juures ebameeldivaks õpetajate suhtumist ja käitumist. Märgiti, et õpetajad on tihti üleolevad, halb suhtumine õpilastesse, õpilaste ebavõrdne kohtlemine, tihti ei mõista õpilasi, ollakse kurjad ja karmid, lähevad kergesti närvi ning õpilasi sildistatakse.

Koolipäeva väsitavust, pinget ja stressi märgiti kolmel korral ja kahel korral halba toitu ning eritoitumise võimaluste puudumine. Kooli füüsilise keskkonna ebameeldivust, lärmi ja ruumide mittetuulutamist ning vahetunnil välja elamise võimalust, märgiti kolmel korral.

- *Kui minusse, kui õppijasse, suhtutakse üleolevalt ja mittearvestavalt. Kui ma ei saa aru, miks ma halva hinde sain (või isegi hea hinde), sest oluline on ju mõista, mis läks hästi, mis halvast, mida saan ma enda poolt ära teha. Kindlasti on halb sildistamine ja paikapane ning õpetaja poolne autoritaarsus ning mõistmatus, minu kui õppija suhtes.*
- *Sundimine teha, midagi mis ei huvita ja milles ei ole tugev*

- *Kinnine, hirmutav hoone piiravate reeglitega, närvitegevust häiriv keskkond. Stressis ja ülekoormatud juhendajad, õpilased. Kontroll. Hirm valesti toimida*

Kas koolis käimine tekitab sinus stressi? Palun põhjenda oma vastust.

Vaid väiksele osale vastajatest ei tekitanud koolis käimine stressi. Eraldi on nimetatud ka, et just gümnaasiumis käimine ei tekitanud enam stressi.

Suur osa vastajatest nimetab koolis käimist üsna suureks stressiallikaks ja isegi depressiooni põhjustajaks. Üks vastajatest tunnistas, et jättis isegi kooli 12 klassis pooleli, sest ei saanud matemaatika õpetajaga läbi ja õpetaja nimetas teda lolliks ning vastaja elas seda sügavalt läbi. Vastajate seas oli mitmeid, kes arvasid, et koolis ei märgata nende pingutusi ja tulemused olid ka suurema püüdmise korral õpetajate silmis halvad, seega kadus koolis käimise isu ja koolis käimine tekitas igapäevaselt suurt stressi. Leiti ka, et koolis antakse palju kodutöid ja ei jää aega õues olemiseks. Kontrolltööd langevad tihtilugu kõik ühele nädalalae või lausa ühele päevale, siis see tekitab suurt koormust ja stressi. Leitakse, et kooli koormus on nii suur, et huvitegevuseks ei jää aega või ei jätku enam jõudu ja aega kooli kõrvalt muuga tegeleda, kuigi soov oleks. Lisaks suurele koormusele ja paljudele kodutöödele, mis koolis anti, on veel suure stressiallikana nimetatud õpetajate suhtumist õpilastesse, pidev alavääristamine või nõrgemate õpilastega mittetegelemine. Stressipõhjustajana on nimetatud veel närvilist ja survestatud õhkkonda tundides, mis vastajate arvates muudab koolis käimise vastumeelseks ja kui see tunne kordub päevast päeva, siis on vastajate arvates stress kerge tulema. Leitakse, et palju kodutöid ei võimalda pärast kooli õues käia ja puhata, koolis käimist nimetatakse ka üksluiseks ja seega on väsitavaks.

Mis sulle koolis käimise juures meeldib/meeldis?

Väike osa vastajatest ei oska koolis käimise juures midagi meeldivat esile tuua ja kolmel korral leitakse, et üldse midagi koolis käimise juures ei meeldi.

Suurele osale vastajatest aga meeldib koolis käimine ja tuuakse välja mitmeid mis koolis käimise juures meeldib. Peamiselt nimetatakse koolis käimise juures meeldivaks järgmisi tegevusi või asjaolusid: sõbrad, põnevad tegevused, vahetundides õues viibimine; tunnustamist õpetajate poolt; õpetaja poolt vigadele või puudustele osutamine ilma, et õppija väarikust riivatakse; erinevaid tunde peetakse põnevaks, näiteks eesti ja inglise keel, inimeseõpetus ja kunstiõpetus; erinevad sündmused koolis; võimalus oma tegemisi ja omaloomingut teistega jagada; õpetajad, kes ei vihasta ja oskavad nalja teha; lemmikainete tundides osalemine; tegevused, kus ise saab osaleda, näiteks ürituste korraldamine ja erinevate uurimustööde tegemine; uute teadmiste omandamine; erinevad huviringid.

Suurema osa vastajate arvates on koolis käimine, kui enesearengu võimalus ja võimalus muuta igav huvitavaks, läbi uute avastuste ja kogemuste.

Kas sa soovid, et oleksid saanud käia mõnes muus koolis? Miks?

Kolmteist vastajat kolmekümne kolmest leidsid, et nemad ei oleks soovinud käia mõnes muus koolis, kuna arvatakse, et ega mujal ikka parem ei ole ja sõprade kogemuste põhjal ei ole teised koolid paremad, ning leitakse ka, et maal elaval lapsel polegi võimalust mujal, kui oma kodulähedal koolis käia. Osad neist vastajatest olid eelnevalt käinud teises koolis ja leidsid, et polnud erilist vahet, kool on kool. Teises koolis

käimist ei kujutatud aga näiteks ette ka see tõttu, et siis poleks kokku saanud ka nende sõpradega ja sellest oleks väga kahju.

Neli vastajat ei tea, kas nad oleks soovinud käia mõnes muus koolis ja üks vastajatest vastav, et nii ja naa, ning arvab, et võib-olla oleks temale siiski sobinud Waldorfkool ja ta oleks saanud end vabamalt väljendada ning arendada.

Kahel juhul vastanute puhul arvatakse ka, et võib-olla oleks tahtnud käia karmimas koolis, siis ehk poleks vastaja nii kergelt end koolist saanud läbi vedada ja ehk oleks tal tunnistusel olnud paremad hinded. Arvatakse ka, et kui kooli lõpetamisest on piisavalt palju möödunud, siis enam ei mäletagi halba ja meelest on vaid hea ning arvatakse, et ega mujal ka parem ole.

Neliteist vastajat kolmekümne kolmest vastas, et nad oleksid soovinud käia mõnes muus koolis. Kooli vahetuse soovi peamise põhjusena tuuakse välja erinevad põhjused, näiteks: suhtlemise probleemid klassikaaslastega ja õpetajatega; soov kohata erinevate mõtteviisidega ja huvidega inimesi; rohkemate võimalustega ja suuremas koolis; soovitakse välismaal koolis käia; teine kool ja teised sõbrad; avarama silmaringi saamiseks ja erinevate lähenemiste kogemiseks; et pääseda kiusamise eest ja leida omale sobiv kool.

*Fookusuuring: "Kool - atraktiivne koht kus õppida - aastal 2030?".
Eesti Leader Liit koostöös andragoogika tudengitega Tallinna Ülikoolist*